

A maiores (9-11. oszt.) kategória tétele

(2008. február 8. 10-13^h)

Egy ideális államfő: Antoninus Pius

Antoninus Pius uralkodása (Kr.u. 138-161) a Római Birodalom fénykora volt: olyan nagy volt a gazdasági és kulturális jólét, annyi ragyogó város és nagyszerű út hálózta be a birodalmat, hogy a későbbi korokban nagy nosztalgiával tekintettek vissza a „jó császárok” évszázadára. Egy 18. századi angol történész, Edward Gibbon egyenesen úgy vélte, hogy az emberiség egész történetének ez volt a legfényesebb, legcsodálatosabb korszaka... Egy 4. századi császárelőtrajzgyűjtemény, a Historia Augusta a következőképpen láttatja Antoninus Pius idealizált alakját

Victum¹ Antonini Pii arguebant² opulentia sine reprehensione³ et parsimonia sine sordibus⁴. Balineum suum, postquam eo usus erat, sine mercede populo exhibuit⁵, nec omnino quicquam⁶ vitae privatae consuetudinibus⁷ mutavit. Salaria multis detraxit, quos otiosos videbat accipere, dicens⁸ nihil esse sordidius, immo crudelius, quam si rem publicam is arroderet⁹, qui nihil in eam suo labore conferret. Patrimonii privati fructus rei publicae donavit. Praedia imperatoria superflua vendidit et in suis propriis fundis¹⁰ vixit. Nec ullas expeditiones obiit¹¹, nisi quod ad agros suos profectus est, dicens¹² gravem esse provincialibus comitatum principis, etiam nimis parci. Et tamen ingenti auctoritate apud omnes gentes fuit, cum¹³ assidue in Urbe sederet, ut¹⁴ undique nuntios, medius utpote¹⁵, citius posset accipere.

¹ victus, -us m. : életmód

² arguo 3 : itt: jellemez

³ reprehensio, -onis f. megszólás, megfeddés, itt: hivalkodás (ti. amiért megszólhatják az embert)

⁴ sordes, -ium f. : fősvényesség, fukarság

⁵ exhibeo 2 exhibui : átenged, átad

⁶ quicquam lásd: quisquam

⁷ consuetudinibus : a mutare ablativusi vonzata (amiben vagy amin változtat)

⁸ dicens : „mondván”

⁹ rem publicam arrodo 3 : az államon élőködik

¹⁰ fundus -i m. : földbirtok, telek

¹¹ expeditiones obeo 4 : utazásokat tesz, utazgat

¹² dicens : „mondván”

¹³ cum : cum concessivum!

¹⁴ ut : (azért) hogy

¹⁵ medius utpote : „a birodalom közepén”